

OBSAH

Předmluva	5
---------------------	---

Část první.

TEORIE STÁTU A PRÁVA

Kapitola I.

ÚVOD DO TEORIE STÁTU A PRÁVA.

§ 1. Stát a právo	7
§ 2. Předmět a metoda obecné teorie státu a práva	11

Kapitola II.

VZNIK A HISTORICKÉ TYPY VYKOŘIŠŤOVATELSKÉHO STÁTU A PRÁVA.

§ 1. Vznik státu a práva, jejich historické typy	15
I. Vznik státu a práva	15
II. Historické typy státu a práva	18
III. Formy státu	19
IV. Mechanismus státu a systém diktatury třídy	20
V. Hlavní funkce státu	21
§ 2. Vykořisťovatelské typy státu a práva	22
I. Otrokářský stát a právo	22
II. Feudální stát a právo	25
III. Euržoasní stát a právo	28

Kapitola III.

SOCIALISTICKÝ STÁT.

§ 1. Vznik a podstata socialistického státu	41
I. Vznik socialistického státu — socialistická revoluce	41
II. Podstata socialistického státu	48
III. Vznik a podstata lidové demokracie v ČSR	53
§ 2. Formy socialistického státu	57
I. Principy socialistické demokracie	57
II. Obecné rysy forem socialistického státu	59

III. Zákonitost různosti forem socialistického státu	62
IV. Formy vlády socialistického státu	63
V. Formy státního zřízení socialistického státu	65
§ 3. Hlavní fáze vývoje a základní funkce socialistického státu	67
I. Socialistický stát v první hlavní fázi vývoje	67
II. Druhá hlavní fáze vývoje socialistického státu	76
III. Společenské podmínky odumírání státu	79
§ 4. Mechanismus socialistického státu	80
I. Mechanismus diktatury proletariátu	80
II. Mechanismus socialistického státu	82

Kapitola IV.

SOCIALISTICKÉ PRÁVO.

§ 1. Vznik a podstata socialistického práva	85
I. Pojem socialistického práva	85
II. Základní rysy socialistického práva	87
III. Úkoly československého práva při uskutečňování funkcí socialistického státu	91
IV. Vedoucí úloha Komunistické strany Československa v rozvoji našeho socialistického práva	94
§ 2. Prameny československého práva	95
I. Pojem pramenů práva	95
II. Normativní akty státních orgánů	96
III. Normativní akty Ústřední rady odborů	102
IV. Obyčej, normativní smlouva a soudní precedens	102
§ 3. Právní normy, jejich aplikace a výklad	103
I. Právní norma	103
II. Logická struktura právní normy	104
III. Druhy právních norem	105
IV. Platnost právní normy. Časová, místní a osobní působnost právní normy	107
V. Uskutečňování a aplikace právních norem	108
VI. Výklad právních norem	110
§ 4. Právní vztahy v československé společnosti	113
I. Pojem a povaha právního vztahu	113
II. Subjekt právního vztahu	114
III. Obsah právního vztahu	117
IV. Objekt právního vztahu	118
V. Právní skutečnosti	119
§ 5. Socialistická zákonnost	120
I. Pojem a význam socialistické zákonnosti	120
II. Základní zásady socialistické zákonnosti	122
III. Záruky socialistické zákonnosti	127
§ 6. Systém československého lidově demokratického práva	129

	I. Pravomoc	616
	II. Příslušnost	617
§ 4.	Průběh arbitrážního řízení	619
	I. Zahájení řízení	619
	II. Příprava sporu	621
	III. Projednávání a rozhodování sporu	622
	IV. Pokuty ukládané arbitrážními orgány	624
	V. Vyhlášení a doručení rozhodnutí	625
	VI. Právní moc arbitrážního rozhodnutí	625
	VII. Vyřízení majetkových sporů arbitrážním platebním rozkazem	626
	VIII. Exekuční výkon arbitrážního rozhodnutí	627
§ 5.	Arbitrážní poplatky	627
§ 6.	Oznamování závad	629
§ 7.	Dozor nad rozhodováním arbitrážních orgánů	631

Část druhá.
STÁTNÍ PRÁVO ČSR.

Kapitola V.

PŘEDMĚT A PRAMENY STÁTNÍHO PRÁVA ČSR; CHARAKTERISTIKA ÚSTAVY
9. KVĚTNA.

§ 1. Předmět a pojem státního práva ČSR	141
I. Předmět státního práva	141
II. Vedoucí postavení státního práva	142
III. Prameny československého státního práva	143
§ 2. O ústavě	143
I. Pojem ústavy	143
II. Buržoasní ústavy	144
§ 3. Ústava 9. května	145
I. Boj o Ústavu 9. května	145
II. Charakteristika Ústavy 9. května	146
III. Hlavní principy Ústavy 9. května	147
IV. Forma Ústavy 9. května	148
V. Výklad Ústavy 9. května	148
VI. Změna Ústavy 9. května	149

Kapitola VI.

ZÁKLADY SPOLEČENSKÉHO ZŘÍZENÍ ČSR.

§ 1. Pojem společenského zřízení	150
§ 2. Hospodářské zřízení ČSR	151
I. Pojem a právní zakotvení hospodářského zřízení	151
II. Vlastnictví v Ústavě 9. května	152
III. Ochrana vlastnictví ve státním právu	153
§ 3. Třídní struktura a její zakotvení ve státním právu	154
§ 4. Základy politického zřízení ČSR	157
I. Československá republika — lidově demokratický stát dělníků a rolníků	157
II. Soustava zastupitelských orgánů státní moci — základ lidově demokratického státního mechanismu	158
III. Mechanismus lidové demokracie ve státním právu	159
IV. Socialistický demokratismus lidově demokratického zřízení	161

Kapitola VII.

STÁTNÍ ÚSTROJÍ ČSR.

§ 1. Státní ústrojí a jeho zakotvení ve státním právu	162
§ 2. Jednotný stát Čechů a Slováků	164
I. Marxisticko-leninské řešení poměru českého a slovenského národa a jeho zakotvení ve státním právu	164
II. Jednotnost ČSR a zvláštní postavení Slovenska	166
§ 3. Postavení národností v našem státě	169
§ 4. Státní občanství	170
§ 5. Správně územní řízení ČSR	170

Kapitola VIII.

ORGÁNY ČESKOSLOVENSKEHO LIDOVĚ DEMOKRATICKÉHO STÁTU.

§ 1. Soustava orgánů československého lidově demokratického státu	173
§ 2. Národní shromáždění	176
I. Národní shromáždění jako nejvyšší zastupitelský sbor lidu	176
II. Postavení Národního shromáždění v systému státních orgánů	177
III. Organizace a činnost Národního shromáždění	178
IV. Pravomoc Národního shromáždění	179
V. Orgány Národního shromáždění	181
VI. Postavení poslance v lidově demokratickém státě	184
§ 3. President republiky	185
I. Charakteristika funkce presidenta republiky	185
II. Volba presidenta republiky	186
III. Zastupování presidenta republiky	186
IV. Odpovědnost presidenta republiky	187
V. Pravomoc presidenta republiky	187
§ 4. Vláda	189
I. Všeobecná charakteristika vlády	189
II. Složení vlády	190
III. Vztah vlády k Národním shromážděním	191
IV. Pravomoc vlády	192
V. Ministerstva	195
VI. Ostatní ústřední úřady	195
§ 5. Slovenské národní orgány	196
I. Základní rysy slovenských národních orgánů	196
II. Slovenská národní rada	197
III. Sbor pověřenců	205
§ 6. Národní výbory	208
I. Vznik národních výborů	208
II. Zakotvení národních výborů v Košickém vládním programu	210
III. Ústavní zakotvení národních výborů	211
IV. Další vývoj národních výborů	212
V. Soustava národních výborů	214
VI. Úkoly národních výborů	214
VII. Zásady masově organizační práce národních výborů	215
VIII. Výkonné orgány národních výborů	218
§ 7. Soudy a prokuratura	218
I. Soudy	218
II. Organizace soudnictví	219
III. Zásadní principy soudnictví	220
IV. Prokuratura	222
V. Principy organizace a činnosti prokuratury	223

Kapitola IX.

ZÁKLADNÍ PRÁVA A POVINNOSTI OBČANŮ A VOLEBNÍ SOUSTAVA.

§ 1. Charakteristické rysy základních práv občanů v lidově demokratickém státě	226
§ 2. Sociálně ekonomická práva	227
§ 3. Politická práva a osobní svobody občanů	229
§ 4. Základní povinnosti občanů	232

§ 5. Volební soustava	234
I. Volební právo a volební soustava	234
II. Hlavní zásady volební soustavy	235
III. Volební organisace	237

Část třetí.

SPRÁVNÍ PRÁVO.

Kapitola X.

ČESKOSLOVENSKÉ LIDOVĚ DEMOKRATICKÉ SPRÁVNÍ PRÁVO.

OBCENÁ ČÁST.

§ 1. Čs. lidově demokratická státní správa a správní právo	239
I. Čs. lidově demokratická státní správa	239
II. Lidově demokratické správní právo	243
III. Prameny československého lidově demokratického správního práva	245
IV. Soustava lidově demokratického správního práva	246
§ 2. Orgány československé lidově demokratické státní správy	246
I. Pojem a znaky orgánů státní správy	246
II. Zásady výstavby orgánů státní správy	248
III. Druhy orgánů státní správy	250
IV. Lidově demokratická soustava orgánů státní správy	252
§ 3. Československá lidově demokratická státní služba	264
I. Pojem státní služby	264
II. Právní postavení a klasifikace osob ve státní službě	265
III. Oprávnění, povinnosti a odpovědnost osob ve státní službě	267
§ 4. Lidově demokratické správní řízení	270
I. Pojem správního řízení	270
II. Obecné řízení správní	271
§ 5. Akty československé lidově demokratické státní správy	275
I. Pojem a znaky aktů státní správy	275
II. Druhy aktů státní správy	276
III. Náležitosti aktů státní správy	278
IV. Vady aktů	279
V. Účinnost aktů státní správy	280
§ 6. Zajištění socialistické zákonnosti v československé lidově demokratické státní správě	280

Část čtvrtá.

PŘEHLED TRESTNÍHO PRÁVA.

Kapitola XI.

OBCENÁ ČÁST.

§ 1. Pojem a třídní podstata československého trestního práva	285
§ 2. Stručný přehled vývoje československého trestního práva	286
§ 3. Struktura československého trestního zákona, jeho výklad, použití a působnost	288

§ 4. Trestný čin	290
§ 5. Vývojová stadia uskutečnění trestného činu a účastenství	297
§ 6. Tresty	299
I. Tresty hlavní a tresty vedlejší	300
II. Výše a druh trestů	302
III. Podmíněné odsouzení	303
IV. Zánik trestu	303
V. Ochranná opatření	304

Kapitola XII.

STRUČNÝ PŘEHLED ZVLÁŠTNÍ ČÁSTI TRESTNÍHO ZÁKONA.

Část pátá.

OBČANSKÉ PRÁVO

Kapitola XIII.

OBCENÁ ČÁST.

§ 1. Pojem a předmět občanského práva	311
§ 2. Vývoj a význam občanského práva	314
I. Všeobecná charakteristika vývoje občanského práva	314
II. Vývoj občanského práva na území Československé republiky do osvobození v roce 1945	315
III. Vývoj občanského práva v Československé republice po osvobození v roce 1945	316
IV. Význam socialistického občanského práva	317
V. Podstatná shodnost našeho práva se sovětským socialistickým občanským právem	318
§ 3. Prameny a systém československého občanského práva	318
I. Prameny občanského práva	318
II. Systém občanského práva	319
§ 4. Občanskoprávní vztah	321
I. Specifické rysy občanskoprávního vztahu	321
II. Předpoklady vzniku občanskoprávního vztahu	323
§ 5. Občané (osoby fyzické)	324
I. Způsobilost k právům a povinnostem	324
II. Způsobilost k právním úkonům	326
III. Příbuzenství, švagrovství a osoby blízké	328
§ 6. Právnícké osoby	330
I. Pojem a dělení právníckých osob	330
II. Právní úkony a orgány právníckých osob	332
III. Vznik a zánik socialistických právníckých osob	334
IV. Jednotlivé hlavní druhy socialistických právníckých osob	337
V. Organizace zahraničního obchodu	346
VI. Podnikový rejstřík	347
§ 7. Obsah občanskoprávního vztahu, uplatnění a ochrana subjektivních občanských práv	349
I. Obsah občanskoprávního vztahu	349
II. Uplatnění občanských práv	350
III. Ochrana občanských práv	351
IV. Práva věcná a závazková	352

§ 8. Předmět (objekt) občanskoprávních vztahů	352
I. Obecně o předmětu občanskoprávních vztahů	352
II. Věci v právním smyslu	353
III. Práva	357
IV. Výkon	358
§ 9. Právní skutečnosti	359
I. Pojem právních skutečností	359
II. Právní domněnky a fikce	359
III. Druhy právních skutečností	360
IV. Právní úkony	362
V. Zastoupení a plná moc	371
§ 10. Promlčení a prekluse	375
I. Promlčení ve vztazích mezi socialistickými organizacemi a občany a mezi občany navzájem	375
II. Zánik nároků ze závazkových právních vztahů mezi socialistickými organizacemi	378
III. Prekluse	380

Kapitola XIV.

VĚCNÁ PRÁVA.

§ 1. Pojem a obsah vlastnického práva. Druhy a formy vlastnictví	382
I. Pojem a vývoj vlastnického práva	382
II. Obsah vlastnictví	384
III. Druhy a formy vlastnictví	388
§ 2. Společenské socialistické vlastnictví	388
I. Státní socialistické vlastnictví	388
II. Družstevní socialistické vlastnictví	395
§ 3. Osobní vlastnictví	397
§ 4. Soukromé vlastnictví	399
§ 5. Spoluvlastnictví	400
§ 6. Nabývání a zánik vlastnického práva	402
I. Nabývání vlastnického práva	402
II. Zánik vlastnického práva	408
§ 7. Držba a detence. Ochrana vlastnictví, držby a detence	409
I. Držba a detence	409
II. Ochrana vlastnictví, držby a detence	411
§ 8. Vlastnictví ke stavbě a právo stavby	413
§ 9. Věcná břemena	414
I. Právo požívání a právo užívání pro vlastní potřebu	415
II. Výměnek	415
§ 10. Zástavní a zadržovací právo	416
I. Zástavní právo	416
II. Zadržovací právo	419
§ 11. Pozemkové knihy	420

Kapitola XV.

ZÁVAZKOVÉ PRÁVO.

§ 1. Pojem závazkového práva a závazkového právního vztahu	422
I. Pojem závazkového práva	422

II. Závazkový právní vztah (závazek)	423
III. Druhy závazků	427
IV. Důvody vzniku závazků	434
§ 2. Závazky z provádění státního plánu rozvoje národního hospodářství	435
Závazkové právní vztahy z hospodářských smluv a právní vztahy jim obdobné	436
I. Obecně o závazcích z hospodářských smluv a závazcích jim obdobných	436
1. Funkce a stručný přehled historického vývoje hospodářských smluv	436
2. Systematický přehled hlavních druhů závazků z hospodářských smluv a závazků jim obdobných	438
3. Subjekty právních vztahů z hospodářských smluv a vztahů jim obdobných	439
4. Vznik právních vztahů z hospodářských smluv a vztahů jim obdobných	440
5. Obsah právních vztahů založených hospodářskými smlouvami a vztahů jim obdobných	442
6. Změny závazků z hospodářských smluv a závazků jim obdobných	442
7. Zánik závazků z hospodářských smluv a závazků jim obdobných	443
8. Odpovědnost za vady v závazkových vztazích z hospodářských smluv a vztazích jim obdobných	445
9. Majetkové sankce při vztazích z hospodářských smluv a vztazích jim obdobných	446
10. Náhrada škody u závazků z hospodářských smluv a závazků jim obdobných	447
II. Jednotlivé druhy závazků z hospodářských smluv a závazků jim obdobných	449
1. Hospodářské smlouvy o dodávce a odběru výrobků	449
2. Hospodářské smlouvy o pracích a výkonech	461
3. Závazkové právní vztahy při dodávkách a odběru výrobků pro vývoz a výrobků dovezených	473
§ 3. Závazky z právních úkonů	483
I. Všeobecný výklad	483
A. Pojem a vznik smluv	483
B. Změny závazků	485
C. Zajištění závazků	490
D. Odpovědnost za vady	491
E. Odpovědnost za vady zboží nakoupeného v maloobchodních prodejnách	493
F. Zánik závazků	494
II. Závazky z typických závazkových právních úkonů	497
A. Kupní smlouva	497
B. Smlouva směnná	499
C. Smlouva darovací	499
D. Nájemní smlouva	500
E. Výpůjčka	502
F. Půjčka	502
G. Smlouva schovací	503
H. Odpovědnost ubytovacích a jiných podniků za věci hostů	504
I. Smlouva příkazní	505

J. Jednatelství bez příkazu	506
K. Smlouva o dílo	506
L. Smlouva zasilatelská	507
M. Smlouva nákladní	508
N. Smlouva zprostředkovatelská	510
O. Smlouva o důchod	510
P. Smlouva pojistná	510
R. Sázka a hra	511
S. Veřejný příslib	511
III. Cenné papíry	512
A. Pojem a druhy cenných papírů	512
B. Směnka a šek	513
C. Náložný list	522
D. Vkladní knížka	522
E. Poukázka na cenné papíry	523
§ 4. Závazky k náhradě škody	524
I. Funkce závazků k náhradě škody	524
II. Předpoklady odpovědnosti za škodu	525
III. Jednotlivé případy odpovědnosti za zavinění	531
IV. Jednotlivé případy odpovědnosti za výsledek	533
V. Způsob a rozsah náhrady škody	536
VI. Odpovědnost právnických osob	539
§ 5. Závazky z bezdůvodného obohacení	541
I. Plnění bez právního důvodu	542
II. Upotřebením věci pro jiného	543
III. Náklad učiněný za jiného	543
§ 6. Zúčtovací a úvěrové vztahy socialistických organizací	544
I. Podstata a charakter zúčtovacích a úvěrových vztahů	544
II. Obrátové a běžné účty socialistických organizací	545
III. Podstata a formy bezhotovostního platebního styku	547
IV. Bankovní úvěr	555

Kapitola XVI.

OSOBNÍ NEMAJETKOVÁ PRÁVA.

§ 1. Pojem a druhy osobních nemajetkových práv	559
§ 2. Právo na jméno	559
§ 3. Autorské právo	560
§ 4. Právo k vynálezům, objevům a zlepšovacím návrhům	562
I. Vynálezy	563
II. Objevy	567
III. Zlepšovací návrhy	567
§ 5. Ochranné známky, chráněné vzory a výrobní značky	568
I. Ochranné známky	568
II. Chráněné vzory	571
III. Výrobní značky	571

Kapitola XVII.

PŘEHLED DĚDICKÉHO PRÁVA.

§ 1. Význam a obsah dědického práva	573
§ 2. Dědictví	574

§ 3. Nabytí dědictví	574
§ 4. Důvody vylučující nabytí dědictví	575
I. Zřeknutí se dědictví	576
II. Odmítnutí dědictví	576
III. Dědická nezpůsobilost	576
IV. Vydědění	577
§ 5. Dědění ze zákona	577
§ 6. Dědění ze závěti	579
§ 7. Projednání a potvrzení dědictví	582

Část šestá.

ŘÍZENÍ VE VĚCECH OBČANSKOPRÁVNÍCH.

Kapitola XVIII.

SOUDNÍ ŘÍZENÍ VE VĚCECH OBČANSKOPRÁVNÍCH

§ 1. Pojem, prameny a systematika	584
§ 2. Subjekty řízení	586
I. Pojem	586
II. Soudy	587
III. Státní notářství	590
IV. Účastníci řízení	590
V. Prokurátor	591
§ 3. Řízení před soudem první stolice	592
I. Zahájení řízení	592
II. Návrh na zahájení řízení	592
III. Soudní doručování	593
IV. Průběh řízení	593
V. Zásahy účastníků během řízení	594
§ 4. Dokazování	595
I. Soudní zjištění materiální pravdy	595
II. Důkazní prostředky	596
§ 5. Soudní rozhodnutí	599
I. Rozsudek	599
II. Usnesení	601
§ 6. Opravné prostředky	601
I. Rádné opravné prostředky	601
II. Mimořádné opravné prostředky	602
§ 7. Náklady řízení	604
§ 8. Exekuční řízení	605
I. Zásady exekučního řízení	605
II. Exekuce k vydobytí peněžitých pohledávek	607
III. Exekuce k vydobytí nepeněžitých nároků	610
IV. Exekuční likvidace	611

Kapitola XIX.

ARBITRÁŽNÍ ŘÍZENÍ.

§ 1. Pojem, vývoj a úkoly arbitrážních orgánů	612
§ 2. Arbitrážní orgány	615
§ 3. Pravomoc a příslušnost arbitrážních orgánů	616